

Oprawę wyrestaurował introligator Jan Wyzga
w r. 1935. Dawne wyklejki są nalepione na kark
tak odwrótych na pocztówkę i na kościu belocka.

Inc. Gu. 311-4.
Bibl. Jag.

XIII. 3. 38 b-e

T. 18 (539)

grige
Kare
ska.

38 b-e

Inven. 311-314.

XIII. 3. 38. b-e

ras v
lis cō

Xenigi⁹ per figu

ras vna cū donati diffinitionū expositiōe ⁊ regu-
lis cōstructionū inuenibus multum vtilis

1471 1472 1473

1474 1475 1476

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

Parlojo
et duplex

.f. cap
positio
p suis
Nom
.i. re
iterio
ceptibi
aut re
Littera
pars o
vnoq
Et no
poni b
menscl

Quale

Nom

Articulationis quot sunt. octo. q. **Nomen** Pronomē Verbum Adverbium Participium Coniunctio Prepositio Interiectio.

Parsonis
duplex scz

Declinabilis que declinari potest capi endo declinationē large put nō distinguit contra coniugationē. Et sunt quatuor. Nomen Pronomē Verbum et Participium. Declinatio large capta est vocis in fine variatio nō curādo an p casus vel per tempora et modos. Declinatio autem stricte capiendū est vocis in fine per obli quos casus variatō.

Indeclinabilis que declinari omnino non potest. Et sunt etiam quatuor. scilicet Adverbium. Coniunctio. Prepositio. Interiectio.

.i. captū in scda i	.i. deo apta nata i	.i. cū pprietate	.i. rē sēsu
positōe pro se vt	gredi oīoz latinā	casuali scz re	extiori p
p suis signatis		cte vl oqliq	ceptibile

Nomen quid est parsonatiōis . cū casu. **corpus**
.i. rē sēsu .i. cū quali .i. cū qualitate scz p modū habit⁹ z qētis.
teriori p tate ppria appellatū z cū determinata apphēsiōe
ceptibilem

aut rem. proprie. communiterne significans

Littera est minima pars vocis que scribi potest. Dictio est minima pars oīois constructe. Sillaba et vox litteralis que vnico accētū vnoqz spiritu pferē. Oratio ē plurū dictionū cōgrua aggregatio Et nomē sic cognoscit Quādo alicuius dictōis vulgari. potest p poni hoc vocabulū eyn vel kein. vt homo ein mensch. nemo kein mensch. vel quādo met est talis dictio tunc est nomen.

Adiectiuū qz fecit suū fecitū per modū ad iacētis Et sic cognoscit adiectiuū a noīe substantino quādo scz eius vulgari pōt postponi hec dictio dingk Quale nomē vt alb⁹. ein weiß dingk tūc est adiectiuū nomen Sed quādo hoc nō potest tūc nomē est substantiuū.

Substantiuū quia significat suū significatū per modum per se stantis

Nomini quot accidunt. Sex. que. Qualitas cōpatio

genus nūerus figura casus Illa sūt pncipalia Et adhuc alia qnqz
scz min⁹ pncipalia vt motio spēs psona foza casualis ⁊ declinatio

Proprie quia est nomē vnius rei vt sunt no-
mia propria hominū vt Iohānes. angelorū vt micha-
Cuius el. demonū vt pluto flūinū vt danubius Moncium
qualitatis vt Darnasus Cinitatū vt Mantua Regionū vt yta-
lia Nec sola quidē encia videntur habere ppria. Ver-
sus. Id proprium dices.

Appellatine quia est nomē multorum vt ho-
mo animal leo ⁊c.

Qualitas nominis ē pprietas nomini attributa ea ratione qua si-
gnificat suū significatum pprie vel cōmuniter.

Ira quia eius significatū formale potest au-
geri vel minui intēdi vt remitti Vbi nota qz sola no-
mina adiectiua quoz significatū formale potest ange-
ri vel minui intēdi vel remitti cōparantur. Et hoc sic
Compar cognoscit. quādo scz vulgari alicui⁹ nois adiectiui pē-
pponi hoc vulgare noch vnde aller vt doctus gelert.
possum⁹ enī dicere noch gelert vt vnde aller gelertest
Ergo sequitur qz tale ⁊ cōsimile nomen adiectiui cō-
parat Si autē hoc nō potest tūc tale nomen nō cōpat
vt homo. versus Est adiectiuis graduū ⁊c.

Non quia eius significatū nō potest augeri
vel minui intēdi vel remitti vt animal.

Comparatio nois est pprietas nomini attributa ea ratione qua su-
um significatum potest augeri vel minui intēdi vel remitti.

Ira quia potest mutari de genere in genus
de voce in vocem. vt doctus docta doctum.

Vbi nota qz omne adiectiui mouetur Vnde sequitur

Mouetur Omne adiectiui casuale mouetur Omne pronomē si-
militer omne participiū est adiectiui casuale ergo om-
ne pronomē et omne participiū mouetur.

Non quia nō potest mutari de genere in ge-
nus et de voce in vocem nec est adiectiui vt omnia no-
mina substantiua proprie capta.

Motio nominis est de vno genere sexato in aliud genus sexatum
variatio

Motio p
pe deā sit
p tria ge
nera et p

Quins
generis

Tres terminationes vt sunt nomia adiectiua in us . a
um. vel in r terminata.

Duas terminationes sicut sunt illa adiectiua que in is
vel in e terminantur.

Vnam terminationē que desinunt in x vel in duas cō
sonantes scilicet ns rs

Masculini quia significat res masculini sex⁹
vel tali attribuitur. vel qz sibi fm vsum grāmaticorū
tale genus est attributū. vel qz sibi fm vsuz grāmati
coz cōgrue pponit hoc pnomē articulare hic vt vir.

Feminini quia significat rē muliebris sexus
vel tali attributā. vt qz sibi fm vsum grāmaticoz cō
grue preponitur hoc pnomē articulare hec vt mulier

Neutri quia fecit rem vtroqz sexu carentem
vel quia sibi fm vsuz grāmaticoz cōgrue pponit hoc
vnū pronomē articulare scz hoc vt animal.

Communis quia fecit res vtriusqz sex⁹ vel
talibus attributas. vel quia sibi fm vsum grāmatico
rū congrue preponitur duo articularia pronomina scz
hic et hec pincerna

Omnis qz sibi fm vsuz grāmaticorū pgrue
pponitur tria pnoia articularia scz hic et hec et hoc vt
sapiēs Et nota qz solū nomia adiectiua mobilia p tria

genera et per vnaz terminationē sunt omnis generis
Epicheni quia significat vtrūqz sexū sub vno
articulo. fm scz ipsius dictionis magis cōgruēte. Et
omnia nomina autū sunt generis epicheni preter quat
tuor scz gallus columbus que sunt masculini generis
gallina et columba que sunt generis feminini.

Dubiū in genere quia grāmatici nulla rōne
coacti ipm in diuersis generib⁹ ptulerūt Et sūt decē
v sus Margo dies cortex silex panthera qz damma fi
nis cū clunus adeps forceps dubiū ista tenebūt Et inf
oia illa dies in singulari ē dubiū. sed in plī est gē mal.

Sed oia alia tam in singulari qz in plī sūt dubia in gñe

Genus nois est pperas noi attributa ea rōne qua fecit
re alicui⁹ sexus vel tali attributa. vel qz sibi fm vsū grāmaticorū

congrue preponitur vnum articulare prepositiui vel plura

Singularis qz fcat suū fcatū p modū vni⁹

Quis
nūeri

Et illa dictio dicitur fcare suū fcatū per modū vni⁹ q̄ pōt determinari p hāc dictionē vni⁹ vna v⁹ vñū. vel ē met

talis dictio. vt vnus homo vna feia vñū mācipū
Pluralis qz fcat suū fcatū p modū pluriū
Et illa dictio dicitur fcare per modum plurium que potest determinari per hanc dictioz plures v⁹ plura. vel est met

talis dictio vt plures viri. plura animalia
Numerus in noie est ppetas nomi attributa ea ratiōe qua fcat suū fcatū per modū vnius vel plurium.

Quis
figure

Simplicis quia non potest diuidi in duas
v⁹ in plures partes intelligibiles prioris sensus capa

ces vt par. v⁹ Non poteris tale rē.
Cōposite qz potest diuidi in duas vel in plu

res partes intelligibiles pōis sensus capaces. vt im
par. v⁹ Dictio compositam rē.
Figura in noie ē ppetas nōi attributa ea ratiōe q̄ pōt

v⁹ nō pōt diuidi in duas vel in ples ptes itelligibiles pōis sensus
Ati qz significat suū significatū p modū . capaces

Quis
casus

vt quis. qz scz potest responderi ad interrogationem
factā per quis vt quis legit respondet magister.
Cui qz fcat p modū vt cui⁹. qz videlicz pōt responderi

ad interrogatiōē factā p c⁹ vt c⁹ ē liber rñdet Jobānis
Cui qz fcat p modū vt cui. vt qz pōt respōderi ad inter
rogatiōē factā per cui. vt cui dedisti. michaeli

Acti qz fcat p modū vt quē. qz scz pōt rñderi ad inter
rogatiōē factā p quē vt quē vidisti respōdet Jobem

Vocatiui quia significat per modū excitatiōis vel ex
hortationis vt o petre.

Ablii quia significat per modū vt a quo. quia videlicz
pōt respōderi ad interrogatiōē factā per quo. vt a q̄
accepisti respondetur a Iohanne.

Casus in nomie est ppetas attributa ei ea ratione
qua significat suum significatum recte vel oblique.

Quis
pstone

Secunde quia fcat per modū loquentis ad alium vt ē
omne nomen vocatiui casus

Tercie quia fcat p modum loquētis de alio vel tanq̄

De alio vt est omne nomen non vocatiui casus.

Persona nominis est pperas loquēdi ad alium vlt de alio Et nō dicit prime vel per modū loquentis de se qz nullum nomen est prime psonē. versus Terne persone generaliter zc.

Eius Primatiue qz non deriuatur ab alia dictione latina sibi non condeclinea vt mons.

Speciei Derinatiue quia deriuatur ab alia dictione latina sibi condeclinea vt montanus.

Species nomis est proprietates nomi attributa ea ratione qua est deriuatū vel non deriuatū ab alia dictione latina.

Aptote quia habet solū vnū casum in singulari numero vt sponte forte forte.

Donaptote quia habet omnes suos casus sub vnica terminatione in singulari numero vt nequam

Diptote qz hz omnes suos casus sub duabz distinctis terminationibz in singulari nūero vt thabi thabo adā ade.

Eius forte casualis **Triptote** quia habet omnes suos casus sub tribus diuersis terminatōibus in singulari numero. vt sunt cīa nomina neutri generis in vñ terminata.

Tetraptote qz habet omnes suos casus sub quatuor distinctis terminatōibz in singulari numero vt magister

Pentaptote qz habet omnes suos casus sub quinque distinctis terminatōibus in singulari numero vt pater.

Exaptote qz habet omnes suos casus sub sex distinctis terminatōibus in singulari numero vt sunt omnia nomina secūde declinatōis pnois habēcia vñ vt vnus.

Forma casualis est pperas nomi attributa ea ratione qua omnes suos casus habet sub vna vel pluribus terminationibus in singulari

Prime quia mittit gñm et datiū singulares in ae dīptongon id est in e longam vt poeta poete.

Secunde quia mittit gñm singulārē in i z dñm z ablatiū in o vt dñs dñi dño.

Eius de declinatōis **Tercie** quia mittit gñm singularem in is et datiū in i vt felix felicitis felici.

Quarte quia mittit genitiū singularem in us et dñm in ui vt fructus fructui.

Quinte quia mittit gñm et et dñm singulares in ei diuīas syllabas vt species speciei.

Declinatio nois est nois p obliquos casus variatio.

.i. captū in scda ipositiōe .i. declinabilis.
nō p se sed p suis signatis

Protonomen quid est parsonationis. que
.i. loco. .i. in reddēdo .i. fcat quasi idem cū
suppositū vbo pme l scde pfone noie scz p modū
pro nomine posita tantundem

habitus et quietis .i. fcat aliquā certā z determinatā rem
.i. in demonstratione vel relatione

pene significat. personamqz interdum recipit.

Demonstratiuū quia p ipsum possumus demonstrare.
Et oīa pronomia sunt demonstratiua pter qtuor relatiua

Quale p nomen Relatiuū qz est ante late rei recordatiuū Et sūt qua
tuor scz Is suus ipse sui Versus. Is suus ipse sui refe
runt sed cetera monstrāt.

Demonstratiuū z relatiuū simul quia per ipz possum⁹
aliquid demonstrare vel referre Et est vnū tantū scz il
le versus. Ille refert monstrat non facit hoc aliud

Conclusio tantum quindecim sunt pronomina latina.
simplicia cōmūiter vsitata de quibus apud grāmaticos non erat
dubium an essent nomina vel pronomina scz ego tu sui ille ipse iste
hic is meus tuus suus noster vester nostras et vestras

Pronomini quot accidunt sex que. Qualitas genus
numerus figura persona casus

Cuius qualitatē Finite quia significat certā et determinatā rem vt sūt
pronomia in demonstratiōe vel relatione posita
Infinite quia incertā et indeterminatā rem significat
vt sunt pronomia extra demonstratiōē vl relationem
posita. Dicit enim Priscianus q pronomina extra de
monstratiōē et relationem sunt cassa et vana id ē ino
certam et indeterminatam rem significant

Qualitas pronominis est proprietas pronomini at
tributa ea ratione qua significat certam vel in certam rem

Cuius generis Masculini quia dictionibus masculini ge
neris p modū determinatiōis associari pōt vt iste currit
feminini quia dictionibus feminini generis
associari potest vt ista mulier.

Neutri quia dictioib⁹ neutri generis associari potest
ut istud animal.

Comunis quia dictionib⁹ masculini vel feminini generis associari potest Et sunt duo scz nostras et vestras
Omnis quia dictioib⁹ cuiuslibet generis per modum determinatiōis associari potest ut ego tu sui.

Genus pronomis ē pprietas pnomi attributa ea ratione qua ipsum dictionibus alicuius generis associari potest
De Numero figura Casu Motione et forma casuali hic eodem modo dicitur sicut in nomine.

Prime quia significat suū significatū per modum loquentis de se ut de se ut ego nos.

Quius persone Secunde quia significat suū significatū per modum loquentis ad aliū ut ad aliū ut tu et vos

Tercie quia hcat suū significatū per modū loquentis de alio ut de alio ut sunt alia pronomina omnia.

Persona pronominis est pprietas pnomini attributa ea ratione qua hcat suū significatū per modū loquentis de se ut de se ad aliū ut ad aliū . de alio ut de alio.

Primative quia nō derivatur ab alia dictione latina si bi nō cōdeclines . Vel qz a nullo derivatur sed cetera formatur ab eo Et sunt octo scz Ego tu sui ille ipse iste hic is Versus His octo species primaria dicitur esse
Derivative quia derivatur ab alio Et sunt septem . scz meus tuus suus noster vester nostras et vestras . vsus
Deqz tribus primis septem sit origo supremis

Species pronomis ē pprietas pnomini attributa ea ratione qua ipsum derivatur vel nō derivatur ab alio sub diversitate significationis vel impositionis.

Prime . quia mittit genitiuū singularē in i vel i is et datiuū in i Et sunt tria scilicet ego tu sui . vsus Estqz mei vel mis in prima tuqz suiqz.

Secunde quia mittit gtrū singularem in ius cōiunctiz vel diuisim et dem in i vel in c . Et sunt quinqz scz Ille ipse iste hic is Versus Debet ius facere gtrū norma secunde Debes formare per eam pnomia quinqz

Quius de elinatiois Tercie quia mittit gtrū singularē in i et dem et ablatiuū in o Et sunt quinqz scz meus tuus suus noster et vaster d⁹
Tercia per primā sit nominis atqz secundam

Quarte quia mittit genū singulārē in atis et dem in atī
versus. Quarta quidē terne par debet nominis esse. Et
sunt duo scz nostras et vestras.

**Declinatio pronomis est pnois in fine per obliquos
casus variatio Et solū quatuor sūt declinatiōes in pronomie vslus**
Et declinandi pronomina norma quaterna

.i. captū in scda .i. decliabil' .i. cū certē dñicijs
impositiōe nō p se sed temporū
pro suis signatis.

Verbum quid est parlorationis euz tempore

.i. cū pprietate .i. sine pprietate .i. actionē .i. passionem
personali casuali

et persona. sine casu. agere aliquid. aut pari. aut

.i. alterā dispositiōz p modū fluxus et fieri
accitalem vel pure et p modū distātis a subā
cōplexive vel diuīsiue

neutrum. significans

**Adiectiuū quia pter cōnotationē tpis actio
nis vel passionis vel alterius dispositiōis accidētalis**
Quale est importatiuū Et omnia verba sunt adiectiua preter
verbum tria substantiua

**Substantiuū quia preter cōnotationē tpis
actionis vel passionis vel alterius dispositionis acci
dentalis non est importatiuū Et sunt tria verba substa
ntiua scilicet sum fio et existo.**

**Verbo quot accidunt septē que. qualitas coniugatio
genus numerus figura tempus et persona**

**Quis qualitatē. respondet qualitas pprie nō repit
in verbo sed diuiditur in modū et in formā.**

**Indicatiui quia significat affectū animi sub inclinatio
ne indicandi vt lego**

**Imperatiui quia significat affectū animi sub inclina
tione imparandi vt lege**

Quis Optatiui quia significat affectum animi sub inclinatio
modi ne optandi. vt vtiā legerem

**Coniunctiui quia significat affectum animi sub inclina
tione cōiungendi vt cum legam**

Infinitivi quia significat cū qualibet predictarū incli-
nationū indifferēter vt legere

Modus i verbo est ppter as vbo attributa ea rōne
qua s. s. s. sub vna inclinatione animi vel pluribus indrūter

Perfekte quia non derivatur ab alio verbo sibi nō cō-
declineo sed cetera formant ab eo vt lego.

**Quius
forme**

Meditative quia significat actum cum meditatioe fi-
eri vt lecturio.

Inchoative quia significat actū cū inceptōe vt legisco
Frequentative quia significat actū cum frequentatioe
vt lectito visito

Forma vborū est ppter as verbo attributa ea ratione
qua ipm derivat v' nō derivat ab alio verbo sibi non condeclineo.

Prime quia habet a pductā ante re in infinitivo vel in
imperativo vt amare.

Secunde quia habet e pductam ante re in infinitio v'
in imperativo vt docere.

**Qui⁹ plu-
gatōis**

Tercie quia habet e correptam ante re in infinitio vel
in imperativo vt legere.

Quarte quia habet i productam ante re in infinitio v'
in imperativo vt audire.

Inconsequētis quia inconsequēter et irregulariter cō-
iungatur vt sum volo sero et edo.

Cōiugatio ē psequēs vel inconsequēs vborū declinatō

Activi quia desinit in o et potest accipere r
sup o et facē ex se passiū **Regula** Omne verbū in o ter-
minatū cui possum associare quēlibet actm et pferim ac-
cusatm rei ratōabilis tale verbū est activi g' vt lego.

**Quius
generis**

Passivi qz desinit in r et p' dimittere r et re-
dire in actiū **Regula** Omne verbū terminatū in r si-
gnificās passiōē cui scz possum adiungere ablatm mea-
diatē ppositōē a v' ab tale vbu est g' passivi. vt legor.

Nentri quia desinit in o et non p' accipere r
sup o et facere ex se passiū **Regula** Omne verbū ter-
minatū in o. cui non possum associare quemlibet actm
nisi illū qui est pportionabilis sue significatōis tale v-
bum est generis nentri vt curro.

Deponētis qz desinit in r et nō p' dimittere r

manente latino Regula Omne vrbū terminatū in r
hanc actionē ē gē deponētis. Ratio est qz oīa vba de
ponētalia hēat actōz pter tria scz orioz nascor z vascor
Cōmunis quia fecit actionē z passionē siml
Regula Nouē sūt verba cōmunis generis hū cōmu
nē vsum grāmatorū. Versus Largior experior vene
roz osculor hortor Crimior amplector tibi sūt cōmūia
lector Et bene si numeres interpretor addere debes

Ben? vbi est pperas vbi ex fecatiōe z tmiatiōe ptracta
De nūero z de figura hic eodē mō sic z i noīe vōm est

Presentis quia significat sub differentia presentis tē
poris vt amo.

**Quis
tēporis**

Preteriti quia significat sub differentia ptercriti tēpo
ris vt amavi.

Futuri qz hēat sub dīā futur i tēporis vt amabo.

Tempus vbi est pperas verbo attributa ea ratione
qua ipsum significat sub aliqua differentia tēporis naturalis.

Prime quia potest esse appositū respectu suppositi pri
me persone vt ego lego

**Quis
psone**

Secunde quia potest esse appositum respectu supposi
ti secunde persone vt tu legis.

Tercie quia potest esse appositū respectu suppositi ter
cie psone vt ille legit

Persona vbi est pperas verbo attributa ea ratione
qua ipm pōt esse suppositū respectu suppositi alicui? certe psone

.i. captū in scda im indeclinabilis
positiōe nō pte sed
pro suis signatis

Verbum. quid est parsonationis que

scz p modū determinatiōis

.i. determinat .i. specificat

adiecta verbo significationē ei? explanat atqz implet

Et nota qz oīis dictio que potest addi verbo sic qz eius significa
tū determinat. talis dictio ē aduerbiū Sed tamen aduerbia sicut
et alie parsonationis indeclinabiles satis cōnumerātur a donato
Ideo bene inspice donatū de partibus pcpne indeclinabilibus.
Aduerbio qz accidunt tria que fecit p pao z figura

Temporis quia determinat verbum vel participiū gra-
cia temporis vt hodie heri.

Cuius
scatōis

Qualitatis quia determinat verbum vel participiū gracia
qualitatis vt bene male. Et nota Omne aduerbiū quod potest respon-
deri ad interrogationē factā per qualiter est aduerbiū
qualitatis vt qualiter vales respondet bene iuxta primū
dictū Vich cuius est finis aduerbiū dic qualitatis.

Quantitatis quia determinat verbum vel participiū gra-
cia quantitatis Et nota quod omne aduerbiū quod potest respon-
deri ad interrogationē factā per quantum est aduerbiū quan-
titatis vt multum parum Cetera vide in donato

De cōpatione et figura vide in nomine Sed tamē hic
Nota quod aduerbia qualitatis quantitatis et cōpandi a nominibus adiec-
tiuis cōparabilibus descendunt quasi solāmodo pparantur

captū in scda ipositōe declinabilis
nō p se h p suis signat

Participium quid est parsonationis partē
hoc ē hīs aliq accētia p sūa accētib⁹ nois et verbi
capiens nominis et verbi Recipit enim a

id est genus et casus eodē modo attribuitur participio sicut et nōi.
nomine genera et casus. a verbo autem tempora et si
i. tēp⁹ et scatio participio i. nūer⁹ et figura attribuitur parti-
cipijs eodē mō sic nōi et verbo

significationes. ab utroque numerum et figuram

Et nota quod omnis dictio terminata in ans vel in ens
in tus sus xus rus vel in dus. actionē vel passionē vel alterā dispo-
sitionē accētalē hēas est participiū. Et omnia participia sunt adiec-
tiua et omnia mouent sed nullū cōparat. Et omnia sunt deriuatie
speciei quia omnia deriuant a verbis.

Participio quot accidunt sex que Genus casus tem-
pus significatio numerus et figura.

De genere casu numero et figura sūt et de alijs accētib⁹ hic eodē
mō dicendū sic in noie. Sed de tpe hic dicat sicut in verbo dictū ē
Nota tū hic quod omne participiū terminatū in ans vel in ens est pre-
sentis tps Et omne participiū terminatū in tus. sus. xus. est pteri-
ti tps. Et omne participiū terminatū in rus vel in dus est futuri
tps. vsus. Participans quod in ans vel in ens sit dicto pns Tus
sus xus dat pteritū rus dusqz futurum.

B i

Active quia descendit a verbo actiui generis vt legēs
lecturus
Passive qz descendit a vbo passiui g' vt lect⁹ legēdus
Neutralis quia descendit a verbo neutri generis. vt
stans staturus
Deponentialis quia descendit a verbo deponentis gene-
ris vt loquens locutus locuturus
Cōmunis quia descendit a verbo cōmunis generis. vt
criminans criminat⁹ criminaturus vel criminand⁹.

Significatio picipij ē ppetas ex genere vbi ptracta-
capta in scda ipositōe indeclinabilis
nō p se sed p suis signatis
Coniunctio quid est parforationis anne-
p vi pūgēs p ordinē pūgēs dcōes vel oīoes
sniaz pstituētes

ctens ordinansq; sententiam

Cōiunctioni quot accidūt tria que pās figura z ordo
Copulative quia est cōiunctio nata coniungere p vim
sensus et verba

Disiunctive quia est pūctio nata cōiungere verba et
disiungere sensus

**Quius po-
testatis** **Expletive** qz est pūctio nata cōiungere p ordinem nō
tamē ex hīs de necessitate sed de bene esse v' ornatu oīonis
Causalis qz est pūctio nata cōiungere duo extrema
ordine denotans vnum esse causam alterius.
Rationalis qz est pūctio nata cōiungere p ordinem
magis se tenēs ad partē psequētis q̄ antecedentis

Potestas cōiūctōis est ppetas eius ex mō coniūgendi
De figura hic dicendū sicut alibi in noīe dictū est . exorta

Prepositiui qz est pūctio nata pponi Et sūt vndeciz
v' **Ordinis** has tu dicas ppositi Sic at ac ast aut si nec
nāq; qten⁹ z sin Qui seu nisi ne ve poteris hec sociare.

**Quius
ordinis** **Subiunctiui** quia est pūctio nata postponi. Et
sunt octo. versus. Subiungas qz ne ve quoq; da siml
Aut qz iungere quidem sed cōmunes alie sunt.
Cōmunis qz est pūctio nata pponi vel post poni v'
in medio poni suozū cōstructibiliū vt sunt alie omnes
pūctōes vsus. Sed cōmūis reliqs ordinis esse scias.

Ordo pñctōis ē ppetas ipi' ex mō pñruēdi sumpta.

.f. capta in scda impositōe indeclinabilis

nō p se sed p suis signatis

Repositio quid est. parforationis. que

.f. p appositōz .f. oratōis

pposita alijs pñbus in oratiōe pcatōz

.f. parciū .f. pñcit .f. variat .f. ipñcit.

earum. aut complet. aut mutat. aut minuit.

Prepositio quot accidunt vnū. quid casus tantum.

Quot casus duo qui. actūs et altūs Quis casus respondet q prepositio nullius est casus sed bene deseruit casui.

Actō qz abilitat actū ad actū verbi Et illarū sunt tris

ginta que habent a donato ibi Da pñdes casus acti. vt

ad zc. vñus Cōstrue ter denas cū quarto pposituras.

Abltō quia abilitat abltū ad actū verbi Et illarū sunt

quindecim annumerate ibi Da pñditōes casus ablati

Sed sunt ter quinqz cum sexto associande.

.f. capta in scda ipositōe scz indeclinabilis

nō p se s p suis signat

Interiectio quid est parforationis pñans

.f. passioēs anī qb' anī' affi .f. voce n iposita ad

cñ nūc ad iste nūc pñcandū vel nō sub

ad delectabile iect' regulis pñodie.

mentis affectum voce incognita

Interiectioni quot accidunt vnū quid pñatio tantuz.

Gandij quia significat sub affectu gaudij. vt euar.

Quis Doloris qz pñat. f. f. sub affectu doloris vt hen:

pñatōis Spei quia pñat. f. f. sub affectu spei vt ey vel pape.

Timoris quia significat suū significatum sub affectu

timoris vt tat tat tat.

Significatio interiectionis est pñprietas ei attributa

ea ratione qua significat sub aliquo predictorū affectum.

St ordo bon' Est. quia eius constructibilia
sunt debite ordinata s'm regulas desuper datas.

Verbum de vocatio

Construe sic casum si sit prepone vocantem

De nominatio

Mo' rectum ponis

De verbo p'sonali post illos posito

Hinc personale locabis verbum

De verbo personali preposito

Quod primo statues si cetera desint

De adverbio post verbum posito

Aut verbo subdes adverbia

De adverbio ante verbum posito

Cum quis dum donec quonia' similesq' prebunt

De dativo vel accusativo

Tercius hinc casus et quartus sepe sequunt

De g'to v'l ablt'o v'l etiã de quolibz casu app' recto

Subde secundum casum rectori

De p'positioe act'o vel ablt'o p' app'o'z preposita

Debet vox p'positiva Quarto p'ungi vel Sexto quẽ regit ipsa

De infinitivo

Infinitiv' p'sone siue q'busdã Des adiectis vt sũt ablt' piger aper'

De participio

Que iunges verbo iunges et participanti

De abltis positis absolute inde signat'o p'sequẽtie

Aut ablti p'ent rectore soluti Aut postponũt s' vix interferis illos

De n'to app' recto

Appellãs v'bu' substantiv' q' v'l ho'z V'm retinẽs post se rectũ q'q' locabũt.

De obliquo quesitivo p'posito

Quis q'lis quãt' cui' cuias quortus z q't Missa relatinẽ zc.

De supposito vel apposito .i. verbo substantivo

Multociens verbũ substantivũ petis extra

De coniunctione in medio posita

Iungere cõsimiles debet coniunctio casus

De iunct'oẽ v'l ceta p'teo'ois i declinabili p'posita

Cum quia dum donec quonia' similesq' prebunt

Excitantis cum suo excitabili quãdo illud adverbũ

vocandi o. constructur cũ v'to v'to domine

Suppositorialis quãdo suppositũ cõstruitur cũ suo
apposito. vt magister legit

Construere
verbum
de
vocativo
casum
si
sit
preponere
vocantem
De
nominativo
Mo' rectum
ponis
De
verbo
personalis
post
illos
posito
Hinc
personale
locabis
verbum
De
verbo
personalis
preposito
Quod
primo
statues
si
cetera
desint
De
adverbio
post
verbum
posito
Aut
verbo
subdes
adverbia
De
adverbio
ante
verbum
posito
Cum
quis
dum
donec
quonia'
similesq'
prebunt
De
dativo
vel
accusativo
Tercius
hinc
casus
et
quartus
sepe
sequunt
De
g'to
v'l
ablt'o
v'l
etiã
de
quolibz
casu
app' recto
Subde
secundum
casum
rectori
De
p'positioe
act'o
vel
ablt'o
p' app'o'z
preposita
Debet
vox
p'positiva
Quarto
p'ungi
vel
Sexto
quẽ
regit
ipsa
De
infinitivo
Infinitiv'
p'sone
siue
q'busdã
Des
adiectis
vt
sũt
ablt'
piger
aper'
De
participio
Que
iunges
verbo
iunges
et
participanti
De
abltis
positis
absolute
inde
signat'o
p'sequẽtie
Aut
ablti
p'ent
rectore
soluti
Aut
postponũt
s' vix
interferis
illos
De
n'to
app' recto
Appellãs
v'bu'
substantiv'
q' v'l
ho'z
V'm
retinẽs
post
se
rectũ
q'q'
locabũt.
De
obliquo
quesitivo
p'posito
Quis
q'lis
quãt'
cui'
cuias
quortus
z
q't
Missa
relatinẽ
zc.
De
supposito
vel
apposito
.i.
verbo
substantivo
Multociens
verbũ
substantivũ
petis
extra
De
coniunctione
in
medio
posita
Iungere
cõsimiles
debet
coniunctio
casus
De
iunct'oẽ
v'l
ceta
p'teo'ois
i declinabili
p'posita
Cum
quia
dum
donec
quonia'
similesq'
prebunt
Excitantis
cum
suo
excitabili
quãdo
illud
adverbũ
vocandi
o.
constructur
cũ
v'to
v'to
domine
Suppositorialis
quãdo
suppositũ
cõstruitur
cũ
suo
apposito.
vt
magister
legit

Construere
verbum
de
vocativo
casum
si
sit
preponere
vocantem
De
nominativo
Mo' rectum
ponis
De
verbo
personalis
post
illos
posito
Hinc
personale
locabis
verbum
De
verbo
personalis
preposito
Quod
primo
statues
si
cetera
desint
De
adverbio
post
verbum
posito
Aut
verbo
subdes
adverbia
De
adverbio
ante
verbum
posito
Cum
quis
dum
donec
quonia'
similesq'
prebunt
De
dativo
vel
accusativo
Tercius
hinc
casus
et
quartus
sepe
sequunt
De
g'to
v'l
ablt'o
v'l
etiã
de
quolibz
casu
app' recto
Subde
secundum
casum
rectori
De
p'positioe
act'o
vel
ablt'o
p' app'o'z
preposita
Debet
vox
p'positiva
Quarto
p'ungi
vel
Sexto
quẽ
regit
ipsa
De
infinitivo
Infinitiv'
p'sone
siue
q'busdã
Des
adiectis
vt
sũt
ablt'
piger
aper'
De
participio
Que
iunges
verbo
iunges
et
participanti
De
abltis
positis
absolute
inde
signat'o
p'sequẽtie
Aut
ablti
p'ent
rectore
soluti
Aut
postponũt
s' vix
interferis
illos
De
n'to
app' recto
Appellãs
v'bu'
substantiv'
q' v'l
ho'z
V'm
retinẽs
post
se
rectũ
q'q'
locabũt.
De
obliquo
quesitivo
p'posito
Quis
q'lis
quãt'
cui'
cuias
quortus
z
q't
Missa
relatinẽ
zc.
De
supposito
vel
apposito
.i.
verbo
substantivo
Multociens
verbũ
substantivũ
petis
extra
De
coniunctione
in
medio
posita
Iungere
cõsimiles
debet
coniunctio
casus
De
iunct'oẽ
v'l
ceta
p'teo'ois
i declinabili
p'posita
Cum
quia
dum
donec
quonia'
similesq'
prebunt
Excitantis
cum
suo
excitabili
quãdo
illud
adverbũ
vocandi
o.
constructur
cũ
v'to
v'to
domine
Suppositorialis
quãdo
suppositũ
cõstruitur
cũ
suo
apposito.
vt
magister
legit

Construc
tio vocat

Decõis
regentis

Cõiun
cunqz co
p'eposi
positione

ubi v'l p
trapij cū

struendibilia
datus.

app^o recto

eposita
regit ipsa

piger apt^o

psequētie
referis illos

se rectū qñq
locabūt.

me rē.
stantino

li pposita

ud aduerbiū
ine
uitur cū suo

Adiectinalis quando adiectiū construitur cum suo substantiuo vt albus homo

Specificatorialis quādo verbū substantiū vtrū vel si-
milem vim habēs regit ntrū app^o vt sum bonus

Appositorialis qñ pmitit appositio vt animal homo
Euocatorialis quando pmitit euocatio vt ego pasci-
anus scribo

**Cōstruc-
tio vocat** Conceptorialis quando pmittitur conceptio vt ego et
pascianus legimus.

Proleptica quādo pmitit prolepsis. vt alter alteri^o
onera portate.

Zeugmatica quando pmittitur zeugma. vt Iohānes
scribit et ego

Demonstrantis cū suo demonstrabili quādo demonstra-
tiū cōstruit cum suo demonstrabili vt iste homo

Relativi cū suo antecedente Quando relatiū cōstru-
itur cū suo antecedente vt sortes currit qui monetur

Genitiū quia gñs construit cū dictione a qua regit^r
vt liber iohannis

Datiū quando datiuus construitur cum dictione regen-
te vt similis mihi

**Decōnis
regentis** Accusatiū quando accūs construitur cum dictione a q̄
regitur vt albus pedem

Ablatiū quando ablatiuus construitur cum dictione a
qua regitur vt velox pedibus

Cōiunctionis coniungentis sua coniungibilia. Quādo
cunq; coniunctio ponitur in oratione.

Prepositōis cum suo casuali quando prepositio p ap-
positionē preponit actō vel ablatio vt ad patrem ab homine.

Infinitiuo quādo infinitiu^o post verbū vel participiū
construitur vt volo legere. appetens bibere

Aduerbio quādo aduerbiū cum verbo vel participio
cōstruitur vt scribo bene curro velociter

Stio quando gñs post verbū vel participiū pstruit.
vt studui basilee misertus socratis

**ubi vl^o p
ticipij cū** Dtō quādo dñs post verbum vel participiū construi-
tur vt do tibi fauens tibi

Actio quando actūs post verbū vel participium con-
struitur vt lego librum scribens regulam

Biij

Actus
regitur

Actus
regitur

Actus
regitur

Actus
regitur

Actus
regitur

Actus
regitur

Ablatiuo quando ablatius post verbum vlt participium
cōstruitur vt vtoz pane carens piscibus

Appñ a vbo psonali. vñ Vult itñsio rectm sup. vbo
Exui pñe vñ Exui pñe rectm re. inicialē vt hō currit
Appñ a vbis sñstñtis vtis vñ silem vim habētib⁹ vñ.
Sepe vocans vñ rē. Exui nature vsus Rectuz qui
sequitur verbi natura hubernat. vt sum bonus

Appñ exui nature a vbis impñsalib⁹ scz interest refert
rē captū p ptinet vt Johis itēst. vñ Inter rē est rē.
Appñ a noibus exui possessionis vt liber Johis. vsus
Nomen significans possessionem da gñio.

Appñ exui nature ab octo vbis impñsalib⁹ actine vo
cis vt iohi placet bibere vñ Cōigit enenit accidit rē
Appñ exui acquisitionis vt do tibi faueo mihi vñ. Isti
us regimen dabit acquisitione casus

Appñ exui nature a nouē vbis impñsalib⁹ actie vocis
vt me pñtet pcti. vñ Penit rē tedet. vñ Inuat decz rē
Appñ exui transitiōis vt lego libruz. versus Actis da
ta per vim transitionis.

Appñ exui persone a verbis psonalibus impatiui mo
di scde pñe vt petre stude. versus. Exui persone rē.
Appñ exui nature ab illo adverbio vocandi o vt o pe
tre versus. Dicas hortandi dare quintū sine vocandi.
Appñ exui nature a trib⁹ vbis impñsalib⁹ actie vocē

vt mea interest. vsus. Inter et est iuncta tibi dat rē.
Appñ exui cause vt scribo penna. versus. Remqz no
tans fieri regit id quo res ea fiet

Pro ampliori declaratione ipsius regiminis vltius
nota et primo de Nominatiuo

Homo currit homo est nñ casus et regit ab illo vbo currit appñ
exui pñe km illā regulā Omne verbū pñale pñ regere appñ exui
persone nñi vel vñi vel plures tales. vsus Vult intransitiō rē.
Sum bonus bonus est nñ casus et regitur ab illo verbo sum appñ
exui nature Scdm hanc regulā Verbū substantiuū vñ et similez
vim habēs possunt regere nñi appñ ex vi nature versus Sepe vo
cans verbum sibi vult apponere rectum

Benedicite dominus dominus est nñ casus non regitur sed abso
lute ponitur km illam regulā Quando nñs ponitur in oratione et
non habet regens expressum tunc ponitur absolute. versus. Inue
nies rectū quandoqz regente solutum.

Regine
fert appñ exui
nalia actue
regere genit
demas pñe
Liber ioh
liber appñ ex
possessionem pñ
possessione. vñ
Studiu
ponitur km
lariis nume
ctus cum v
sepe ponit

Mibi
placet appñ
sonalia acti
exui nature
Do tibi
quisitionis
hanc rē c
Nabit
tantibus
lam Quā
pressum
tas relatio

De pe
penitet ap
sonali acti
appñ ex vi
Johan
ab illo infi
nitius ve
to exui nat
Legu
exui tra

De genitino.

Regine refert Regine est gti casus et regitur ab illo verbo refert appñ exui nature Scdm illam regulā Illa tria verba impersonalia actiue vocis Interest refert et est captū pro ptinet possunt regere genitiuū a pteante exui nature. versus. Inter et est iunge demas pronomina quinqz

Liber iohannis Johānis est nti casus et regitur ab illo nomine liber appñ ex vi possessionis Scdm hanc regulā Nomen hñans rē possessam p̄t regere gtm appñ exui possessionis significantem suūz possessorē. vsus Nomen significans possessum da gto.

Stndui basilee. Basilee est gti casus non regitur sed absolute ponitur fm illam regulā Stūs nominis p̄p̄ij loci minoris singularis numeri simplicis figure prime vel secūde declatiōis p̄stru ctus cum verbo absoluto nō significāte motum ad locū exteriorē sepe ponit absolute. versus Et rectore caret gtiūs sepe localis

De datiuo.

Mibi placet bibere Mibi est dñi casus et regitur ab illo verbo placet appñ exui nature fm hanc regulam Illa octo verba impersonalia actiue vocis Contigit euenit zc. possunt regere dñm appñ exui nature. versus Contigit euenit zc.

Do tibi Tibi est dñi casus et regit ab illo verbo do ap p̄ ex vi acquisitionis fm illā regulā Dictio hñas acquisitionē p̄t regere dñm hñantē rē cui acquiri. vsus Isti⁹ regimen dabit acquisitio casus.

Habitatibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Mabitantibus est dñi casus nō regitur sed absolute ponit fm illaz regulam Quādocunqz dñs ponitur in oratione et non habet regēs expressum tunc ponitur absolute. Versus. Absoluūt terciū breuitas relatio questum.

De accusatino.

Me penitet peccati Me est acti casus et regitur ab illo verbo penitet appñ ex vi nature fm hanc regulā Illa nouē verba impersonali actiue vocis Penitet tedet miseret zc. possunt regere actiū appñ ex vi nature. vsus Penitet et tedet miseret et piget zc

Johannē amare appñ ex vi nature fm illam regulam Infinitiuus verbi personalis potest regere actiū appñ pro suo suppositio exui nature. versus Infinitiuus natura regit p̄euentem

Legō libru Librū est acti cas⁹ et regit ab illo verbo lego appñ exui trāsitiōis fm illā regulā Verbu trāsitiuū aptū natū ē regē

acti app^o ex vi transitōis vsus. Accis data per vñ transitionis.

Quo deū Deum est acci casus nō regitur sed absolute ponit^r.
fm illam regulā Actūs significās modū viuendi cōstructus cum
verbo absoluto ponitur absolute. vsus. Sepe regente caret ꝛc.

Dado basileā Basileā ē acti cas^o nō regit^r h absolute ponit^r fm
illā regulā Actūs nois pprii loci minoris simplicis figure et declia
bilis pstructus cū vbo absoluto hante motū ad locū vel per locū
sepe ponit^r absolute. vs^o Sepe regēte loci caret vt babilonē

De vocatiuo

Petre stude Petre est vti casus ꝛ regit^r ab illo vbo stude appñ
ex vi psonae Scdm illā regulā Omne verbū psonale aptū natū est
regere ntñ vel vtiñ vel plures tales appñ ex vi psonae. vs^o Dule
intransitio rectū supponere verbo.

Iacobe Iacobe est vti casus et regitur ab illo aduerbio voc
candi o app^o ex vi nature excitatōis fm illā regulā q aduerbia
vocandi vel exhortandi possunt regere vtiñ app^o ex vi nature ex
citatōis. versus. Dica hortandi dare quintū siue vocandi

Ego dixi dñe Dñe est vti casus nō regit^r sed absolute ponitur.
fm hāc regulā Qñcūq casus ponit^r in oīone siue regente expresso
tūc ponit^r absolute. vsus. Absolutū qñtū vocatio relatio dubiūq

De ablatiui

Mea refert Mea est ablati cas^o ꝛ regit^r ab illo vbo refert appñ
ex vi nature fm illā regulā Illa tria vba impersonalia actiue vocis
Interest refert et est captū p ptinet possunt regere quinq ablati
uos quinq pnoim possessiuor scz mea tua sua nrā et vñ appñ ex
vi nature vsus. Inter et est iuncta tibi dat pronoiā quina.

Doctior platone Platone est ablati casus et regit^r ab illo ppati
uo doctior app^o ex vi ppatōis fm illā regulā Omis ppatiu^o com
patiuē tētus vtute ppria regere p ablati hantē rē excessam app^o
ex vi ppatōis. vsus Tres notat esse gradus q ppat inde notabis.

Hoc lignū excedit illud quatuor digitis. Quatuor digitis. qz
adiectiuū et substantiuū reputantur p vno. est ablati casus ꝛ regit^r
ab illo vbo excedit app^o ex vi excessus. fm hāc regulā Dicitio sig
nificās excessum p regere ablati hantē quātitatē illius excessus
app^o ex vi excessus. vsus. Et ablatiūs demonstrās quant^o habetur

Johannes scribit penna Penna est ablati casus et regit^r ab illo
verbo scribit app^o ex vi causae fm hanc regulā Dicitio hās aliqd
fieri vel esse p regē ablati hantē causam mediante qua fit vel est
app^o ex vi causae. vsus. Remq notās fieri regit id quo res ea fiet

Scolaris do
illo verbo de
Scdm hanc
fitionis ablati
passim a ve
Magistro l
absolute in
expresse vel
vel loco par
tie. vsus. S
Denio b
nitor fm il
figure cuius
absolute sig
cante motu
loci nomen

Legens
legēs app^o
dem casum
onem fm q
re que sit h
randū. Qu

Modi
iuxta ver

Et est e
gere diction

In dom
et domo est
ppositōis
lit rectori
deseruit vel
tionis. vsu
bes. vsus

Men et
significare

Scolaris docet a magistro. Magistro est ablati casus et regit ab illo verbo docet mediante illa ppositione a app^o ex vi transitionis. Scdm hanc regulā Verba passiva possunt regere app^o ex vi transitionis ablati mediante ppositōe a vel ab. versus. Iste datur casus passivus a vel ab pceunte.

Magistro legente sunt duo ablatini casus nō regunt sed ponunt absolute in designatione psequētie fm hanc regulā Plures ablati expresse vel implicate quoz vnus est noialis et alter participialis vel loco participij positus ponunt absolute in designatione psequētie. vsus. Sunt ablatini plures rectore soluti

Venio basilea Basilea est ablati casus nō regit sed absolute ponitur fm illā regulā Abltūs nomis proprii loci minoris simplicis figure cuiuscūq; declinatōis vel numeri fuerit construct^o cuz vbo absoluto significante motū de loco vel etiam cū verbo non significante motum localem talis abltūs ponitur absolute. vsus. Atq; loci nomen quādoq; regente carebit.

De participio

Regens librum Librum est acti casus et regit ab illo participio legēs app^o ex vi trāsitiōis Scdm illā regulā Participiū regit eundem casum app^o quē suū vbum a quo descendit fm illā significatiōem fm quā ab eo descendit ex vi trāsitiōis. vsus. In verbi genere que sit hcatio quere Hinc tibi multimodū credas regimē reserandū. Que iunges verbo iunges et participanti.

De adverbio

Hodie est adverbū nō regit neq; regit sed eius officiū est stare iuxta verbū ad eius significatiōē declarandā.

De coniunctione

Et est coniunctio nō regit neq; regit sed eius officiū est cōiungere dictionē dictioni orationē orationi et sensum sensui

De prepositione

In domo In est ppositio deserviens huic ablati casui scz domo et domo est ablati casus et regitur ab illa ppositiōe in ex vi nature ppositiōis Scdm hanc regulā Omnis ppositio cum de sua natura sit rectoria casualis ad actū verbi congrue regit illud casuale cui deservit vel quod retorquet ad actū verbi app^o ex vi nature ppositiōis. vsus de accusatio Adde per et similes p vicos itur ad vbes. vsus de abltō Nos casus de pre corā socieq; gubernāt

De interiectione

Men est interieccio non regitur neq; regit sed eius officium est significare mentis affectum et.

De verbo prime persone

Amo est verbū prime persone et certū includit in se ntm̄. prime persone quē nō oportet exprimi nisi ad maiorē discretionē faciendam.

De verbo secunde persone

Amas est verbū secunde persone et certū includit in se ntm̄ secunde persone quē nō oportet exprimi nisi ad maiorē discretionē faciendam.

De verbo tercie persone

Amat est verbū tercie persone et p̄fusa dat in se intelligere ntm̄ tercie persone ad quā p̄fusionē tollēdā exigit sibi p̄ponē ntm̄ tercie persone

De infinitivo

Amare ē verbū infiniti mōi et petit finire a verbo finito ut finiat ab ipso

De gerundio

Amandi est verbū gerundii et non regit sed regit eundem casum p̄te post quem suum verbum a quo descendit.

Nunc de cōstructione

- Que** Transitiua quia eius cōstructibilia significant diuersa vel tanq̄ diuersa. ut liber iohānis. virtus dei.
- Que** Intransitiua quia eius cōstructibilia significant idem vel tanq̄ idem. ut homo est animal homo est azinus.
- Qualis** Congrua quia eius p̄structibilia sunt debite vnita s̄m regulas desuper datas ut albus vir doctus homo.
- Qualis** Incōgrua quia eius cōstructibilia non sunt debite vnita s̄m regulas desuper datas ut albus mulier.
- Quanta** Perfecta quia p̄fectū sensum generat in animo audientis ut homo currit. Et sola cōstructio suppositiualis non dubiosa nec interrogatiua est perfecta Alie autem omnes constructiones sunt imperfecte.
- Imperfecta** quia imp̄fectū sensum generat in animo audientis ut nescio quis currit.
- Versus.** Que trans. vel intrans. qualis cō vel incō. q̄ta p̄ vel imp.
- Obicūq̄** est adiectiū et substantiū ibi est p̄structio intransitiua personarū ut albus homo. pulchra mulier. robustum animal.
- i. adiectiū** i. cū substantio p̄structū i. p̄structōz int̄sitiua
- Adiecit** cum substant. personarum facit intrans
- Obicūq̄** suppositū p̄struit cū suo appposito ibi est cōstructio intransitiua actiua ut homo currit. magister legit Iohannē amare.
- i. appositū** i. cū supposito i. actiū i. p̄structōz int̄sitiua
- Appo. cum suppo. facit** ac. intransitiuonem

Quicūq̄ post
itur ntm̄ tū
i. ntm̄ i. p̄
Rectus po
Obicūq̄ inf
vocatur intra
i. infinitiu
Infi. cum v
Obicūq̄ est
intransitiua p
i. demonstrabi
Nomen
Obicūq̄ pa
constructio v
i. oiois. i. id
Pars in
Obicūq̄ el
situa person
i. relatiua i. c
Relat. cum
Obicūq̄ nor
sui substantiū tū
i. c
Nomen p
Quandocūq̄
vocatur trans
obliqu
Obli. cu
Quandocūq̄ il
structio vocat
illō aduerbiū
Q
Quandocūq̄ c
structio vocat
i. casus
Obliquus

Quicūq; post vbi substantiū vltimū vel simile vim habens pstruitur tūc talis pstructio vocat̃ int̃sitiua psonaz vt sum bon⁹
 .i. ntūs .i. post vbi substiū pstruct⁹ .i. pstructōz int̃sitiāz

Rectus post substantiū personarum facit intrans

Obicūq; infinitiū cū vbo finito construit tunc talis constructio vocatur intransitiua personarū vt volo legere cupio studere.

.i. infinitiū .i. pstruct⁹ .i. pstructōz int̃sitiuam

Insi. cum verbo personarum facit intrans

Obicūq; est demonstratiū et suū demonstrabile ibi est constructio intransitiua personaz vt ille homo illa mulier.

.i. demonstrabile .i. demonstratiū .i. pstructionē int̃sitiuā

Nomen pronomē personarum facit intrans

Obicūq; personis indeclinabilis pstruit cū declinabili talis constructio vocat̃ intrāsitua personaz vt curro velociter.

.i. oiois .i. ideclia bil .i. cū decliabili pstructōz int̃sitiuā

Pars inde cum de. personarum facit intrans

Obicūq; est relatiū et suū antecedens ibi est constructio intrāsitua personarū vt socrates currit qui mouetur.

.i. relatiū .i. cū antecedēte .i. pstructōz intrāsitua

Relat. cum ante. personarū facit intrans

Quicūq; nomē ⁊ participiū pstruunt adinuicem sicut adiectiū et suū substantiū tūc talis pstructio vocat̃ int̃sitiua psonaz vt hō legēs.

.i. participiū .i. pstructōz int̃sitiuam.

Nomen participans personarum facit intrans

Quandocūq; obliquus pstruit post verbū tunc talis constructio vocatur transitua vt lego librum.

obliqu⁹ .i. pstructus transituam

Obli. cum verbo. facit actuum transitionem

Quandocūq; illud aduerbiū vocandi o pstruit cū vto tunc talis cōstructio vocat̃ trāsitiua actū vt o petre o dñe

illd aduerbiū .i. casui adiūctū pstructōz trāsitiuā actū

Q vto sociatum. trans dabit actum

Quandocūq; obliqu⁹ pstruit cū noie vel pronomine tunc talis cōstructio vocatur transitua personarum vt liber iohannis.

.i. casus pstructus trāsitiuā personarum

Obliquus cum recto facit trans quoq; perso.

BIBLIOTHECA
VNI. S. IACOB
CRAQOVENSIS

Di
ris
tab
nā
ma

